

N^{RO} 27.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Najwyższego Rządu Najjaśniejszego
CESARZA Imperatora Caley Rossyi.

Z WILNA 2. JANUARIU ROKU 1798 WE WTOREK

UKAZ JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI SAMOWŁADCY CALEY ROSSYI.
z Rządu Gubernskiego Litewskiego.

NA Przedstawienie tuteyszego Gubernskiego Prokurora, przy którym dołączając odebrany przez Jego od Sekretarza Sądu Niższego Ziemskiego Wołkowyskiego Andrzejewskiego copiatim manifest zanesiony na Sąd Niższy Ziemski Wołkowyski przez JP Onufrego Dziekońskiego Stolnika o niesprawiedliwą jakoby Rezolucyą przez Sąd przereczony w Sprawie onego z Urodzonym Ulanickim wyraził, aby Rząd Gubernski zalecić chciał Sądóm Ziemskim i Grodzkim, iżby na Juryzdykcyę nadal manifestow nie odważano się przyjmować, gdyż niekontenci wyprowadzoną przez Sądy Niższe Ziemskie Inkwizycyą lub zapadłym Dekretem, mogą użalać się w Rządzie Gubernskim Litewskim, tudzież aby nakazał eliminatę teraz zanesionego na Sąd niższy Ziemski Wołkowyski manifestu, dając na pomnienie aktorowi onego za taki nie zgodny z Prawami postępek *Rozkazali*: wszystkim Litewskiej Gubernii Ziemskim Grodzkim i Woytowsko-Lawnicznym Sądóm także i Magistratom zalecić ninieyszemi Ukazami, ażeby nadal pod żadnym pretextem zanaszanych manifestow przez partykularne osoby na Juryzdykcyę nie ważyły się przyjmować; gdyż niekontenci Rezolucyą któregokolwiek Sądu mają Prawa użalać się wyższej Zwierzchności, przytym Sądowi Grodzkiemu Wołkowyskiemu zalecić zanesiony przez Stolnika Dziekońskiego manifest na Sąd niższy Ziemski Wołkowyski z Akt eliminować. Decembra Dnie 1797. Roku.

Z A L E C E N I E

Od Rządzącego Litewską Gubernią General-Feltmarszałka
Xiążęcia Repnina.

Wszystkim Ziemskim i Grodzkim Magistratskim, i Woytowskim Sądóm w Gubernii Litewskiej.

Doszło do mego Uwiadomienia, że nakazanych Wiadomości o Sprawach odsądzonych, i nieodsądzonych, o odsądzonych, lecz nie wyexekwowanych, iakoreż o Więźniach, od Sądów Ziemskich Upitskiego, i Rusieńskiego, za minioną Kadencyą, dotąd ani do Rządu Gubernskiego, ani też do Imści Pana Gubernskiego Prokurora wcale nieprzysłano; inne zaś Sądy Ziemskie, Grodzkie, Magistratowe, i Woytowskie, chociaż przysyłaia, lecz te nieregularne i nie stosowne do Form przepisanych, w porządku więc tego zaleca się po raz ostatni rzeczonym Sądóm, ażeby wszystkie te Wiadomości w należney regularności od każdego Sądu w swoim czasie dostawowane były; jeżeli zaś i po tym Zale-

ceniu, którekolwiek Sądy tych Wiadomości w całej ich doskonałości przysyłać nie będą, to Członki onych, a osobliwie Pisarze i Regenci zawiadujący Kancellaryami, jako nieposłuszni dawany Rozkazom, zostaną tu przywołani, i oddani pod Sąd w całej praw surowości; o czem na ow czas nastąpi publikacya przez Gazety dla publiczney wiadomości. Dan w Wilnie Decembra 16. dnia 1797. Roku.

na Originale Podpisno :

Xiąże Mikołaj Repnin.

z Peterzburga 19 Grudnia.

Uwolniony od służby na własną prośbę Woenny i Ciwilny Gubernator Moskiewski General Infanteryi *Xiąże Dohoruki* z najlaskawszym dozwoleńiem noszenia mundur. General Feld-Marszałek i Woenny Gubernator Kijowski Graf *Soltikow* 2, na miejsce onego naznaczony jest Woennym i Ciwilnym Gubernatorem Moskiewskim, tudzież Inspektorem Infanteryi i Kawaleryi Diwizyi Moskiewskiej. General Lieutenant *Berdejew* Woenny Gubernator Ekaterinobawski oddalony ze służby; miejsce jego zastąpi General Infanteryi Graf *Koch* wski.

General-Major *Lindener* będzie Inspektorem Moskiewskiej Diwizyi pod General Feld-Marszałkiem Grafem *Soltikowem* General-Lieutenant *Margrabia d'Antichamp* Inspektorem naznaczony Kawaleryi *Ukraińskiej*. Generalowie Lieutenanti od Collegium Woennego *Ladizeński*, od Kawaleryi *Nunsen* i *Szelahin*, od Infanteryi *Rosenberg*, otrzymują rangę Generalów; ostatni zastępując miejsce Feld-Marszałka *Grafu Soltikowa* 2 będzie Woennym Gubernatorem Kijowskim, i Inspektorem Infanteryi Diwizyi *Ukraińskiej*.

General-Majorowie: od lekkiej Kawaleryi *Baron Meindorf* od Infanteryi *Bergmann* i *Lwow*, od Artyleryi *Euler* i *Basin* zostają General-Lieutenantami *Szeleckiego* regimentu. Półkownik *Borodzin* General-Majorem i Szefem *Astrachanckiego* Grenadyerow regimentu. Próżniński *Carewicz Dawid*, *Tauryjskiego* *Arbanińskiego* General-Majorem i Szefem *Wtebskieńskiego* regimentu muszkietyerow. *Charkowskiego* *Gruszeckiego* General-Majorem i Szefem *Niżehorodzkiego* regimentu Dragunów, na miejsce General-Majora *Grafu Tolstoj*, który został Adjutantem JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI.

Podpółkownicy: *Szenszin*, *Kaszkim*, *Muchanow*, *Korf* i *Werowkin*, otrzymali stopień Półkownikow. Majorowie: *Kanitz*, *Alexejew*, *Durlow*, i *Okunow* Podpółkownikami. Półkownik i żenierow *Platen* od służby uwolniony. General Feld-Marszałek Graf *Soltikow* 2 został Szefem *Ekaterinobawskiego* *Kirasyerow* regimentu. General-Major *Xiąże de Richelieu* Szefem *Leib-Kirasyerjskiego* regimentu

JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI. General Lieutenant von *Platen* Inspektorem S. Petersburgkiej i Finlandzkiej Diwizyi Podpółkownik *Muller* przyjęty do służby otrzymał stopień Półkownika.

z Londynu 12 Grudnia z Gazety *British*

Rząd Francuski wpływać zapewne musi do projektu nabicia bogatych dzierżaw, które w *Brytania w Indyi wschodniej* posiada. Pamiętno jest, iż gdy *Descorches* Posel u Porty *Ottomańskiej*, z *Constantynopola* wyjeżdżał, donosił na ten czas, że nie do *Francyi* powraca, lecz zmierza do *Persyi* z 4 lub 5000 *Officerami* *Nrodu* swojego. Teraz odbierając pierwszą wiadomość o w targnieniu *Zemana Shaha* do *Indostanu*, kiedyśmy się razem dowiedzieli, iż wolownik ma przy sobie *Francuza*, który dawniej w *Constantynopolu* od *Konwencyi* posłował, przypomnieliśmy sobie wyjazd *Obywatela Descorches*.

Ze wszystkich okoliczności można wnosić, iż on kieruje królową *Zemana Shaha* w prawa według listow z *Calcutta w Bengalu* 3 i 7 Lutego pisanych, z bliżaniem się tego nieznanika sprawowało w Rządzie tamtejszym troskliwość sprawiedliwą; iż on Polnope *Indostanu* *Prowincye* zpuszczył już zagrażał gr nieczney z *Bengalem* *Prowincyi* *Banares*. Tak wie, gdy *General Angielski Braithwaite* wyjeżdżał z *Madras* na przedsięwzięcie wyprawy przeciw *Manlikom* wyzłom: własne w *Britanii* dzierżawy są zagrożone zniszczeniem z tej strony, z kąd najmniey spodziewano się niebezpieczeństwa.

Gdyby rzecz pewna była, że *Descorches* proste kroki *Zemana Shaha* i ma do pomocy tak znaczną liczbę *Officerow*, iak dawniej gloszono; karność wypisk *Europejskich*, pierzehlwość *Azyatyckich* ieszcze nas nie uwolnią od wszelkiej boiazni. Sto tysięczna *Kawalerya* przywiedzona do boju od *Officerow Europejskich* wsparta od *Nababa Luknow* i *Typpo Saib* Ktoręgo stry te zamysły zawsze są podeyrzane mogłyby, iесли nie wywrócć, zachwiać przynajmniej *Angielską w Indii* potęgę.

Nad tym się zastanowić trzeba: do tych czas w *Europie* niema pewney wiadomości,

W. *Britannii* potęga, że się nachyla do upadku; Zwycięstwa i triumfy do cudów podobne poznać wam dadzą po czasie, iż *Anglików* na morzu panowanie zostało nie wzruszonym. Pomyślicie, iż skarb jest wyczerpany; ale czyliż ostatnie doświadczenie (projekt pierwszego Ministra) nie przekonywa każdego, iż w tym kraju zatrudnienie momentalne wnet otwiera nieprzebrane dostatków źródło.

„Każdy z *Anglików* Ojczyźnie na ratunek pośpieszy, równie sprzyliący rządowi swojemu, jak ten, który niedawno do *Oppozycji* należał. Skoro usłyszą, że królowi ktoś zagraża, że idzie o chwałę narodową, wszyscy chętnie dadzą Ojczyźnie, co u *Francuzów* gwałtownie wydzielali *Jakobini*. Tych zaś osiar dobowolnych tak wielka jest świetność, taka obfitość, taki w nich panuje porządek, iż dusznie nie poymują go ludzie pod anarchią i terrorizmem żyjący od początku rewolucyi. Którzy doznawszy nie słychanego łupieżstwa, świadkami byli również niepojętego marnotrawstwa.

z Paryża 12 Grudnia z *Gazety N. Hamburskiej*.

Wczora Dyrektoryat na dziedzińcu Pałacu *Luxembourg* dawał audiencją publiczną, na której General *Buonaparte* złożył wymienioną ratyfikacją traktatu w *Campo Formio* zawartego; wszyscy Ministrowie, Urzędnicy, i Zagraniczni Posłowie przytomni byli. Dziedziniec wspaniale ozdobiony, i miejsca okoliczne lud napelnił, z armat strzelano, radośnym okrzykiem końca nie było. Minister Zagranicznych interesów *Talleyrand Perigord* prezentując Dyrektorom Generala, delikatnie dał onemu pochwały, nie o sobie nie wspominał *Buonaparte*, i krótko mówił, *Barrasa* odpowiedź przydłuższa.

Po niej nastąpił obrządek inny. Generalowie *Foubert* i *Andreossi* imieniem armii *Włoskiej* prezentowali Dyrektorów chorągiew, na których w krótkości opisane były znaczniejsze przypadki przeszłorocznej kampanii, bitwy, oblężenia, zdobycz wszelkiego rodzaju, zawarte z postronnemi umowy i przymerza, założenie *RPtey Cisalpińskiej*, &c. Całą uroczyść bal zakończył przy nieustannym z armat strzelaniu.

Dyrektoryat zważając iż pokoy zawarty z Cesarzem *Imcią* wyciąga urzędzenia nowego sil *RPtey*, postanowił, ażeby *Berthier* był Generałem en-Chef armii *Włoskiej*, któremu zleczone jest wykonanie warunków traktatu *Campo Formio* zciągających się do ustąpienia z rozbitych miast, &c. Armia *Niemiecka* na dwie części będzie podzielona. Pierwsza pod imieniem armii *Renu* zostanie pod kommandą Generala *Augereau*. General zaś *Hatry* przywodzić ma *Mogunskiej*.

Temu rozkazano uskutecznić przepisy pomienionego wyżej traktatu. Względem armii *Angielskiej*, wewnętrżnej, i na żołdzie *Batawów* zostający nic nowego nie postanowiono. *Buonaparte* obejmie kommandę pierwszej, jak tylko traktat z Cesarzem *Imcią* podpisany skutek swój weźmie. Ten General przybył *incognito* do *Paryża* z przyjacięlem swoim *Berthier* stanął onemu małżonki jego własnym: *Barras* pierwszy wizytę mu oddał, nazajtrz *Talleyrand Perigord*.

Innych wizyt nie przyjmował, sam zaś był u Administratorów Departamentu, i wielu innych Urzędników. D. 16 wyjechał ma do *Kastadu*. Względem traktatu przez *Portugallią* ratyfikowanego nie ieszcze nie ogłosił Dyrektoryat, zatrudniony dziś utworzeniem nowej potęgi na morzu. Wielu Oficyerów ciwlnych i wojskowych odmieniono; w *Cherbourg* żaden z dawniejszych na miejscu nie został. We wszystkich portach *RPtey* budują teraz wiele okrętów liniowych, więcej mniejszych statków,

Prawdę mówiąc nie zbywa nam na okrętach do wylądowania uprojektowanego potrzebnych, lecz nie mamy ludu morskiego. Gdyby same okręty składać miały moriką potęgę narodu, mogliśmy za pomocą zprzymerzeńców naszych równą *Angielskiej* wystawić. W *Brest* mamy 32, w *Rochefort*. *L' Orient* 15, tyleż na morzu śródziemnym i w *Toulonie*, nie licząc *Weneckich*: *Hiszpani* mają w *Cadix* 32, w *Ferrol* i *Carthagena* 25, *Hollandrzy* naostatek mieć mogą 10 okrętów więcej nad 50 armat noszących.

Te sily w jedno zebrane wyniosłyby 130 okrętów liniowych; *Anglicy* więcej gotowych do żeglugi nie mają; a jeśli przewyższała nas liczbą fregat, mamy większą niż oni liczbę Korsarskich statków, które Kupcom nieprzyjacielskim mocno są uprzykrzone, bo teraz kupcy *Francuzcy* innego handlu nie znają prócz rozbołów. Lecz mało natym. Nie dość mieć wiele okrętów, trzeba osadzić ludem doświadczonym, którego mało, trzeba siłę trzech narodów do jednego miejsca zprowadzić, co teraz rzeczą jest niepodobną, gdy wszystkie porty głównejsze zwyciężkami *Anglików* flottami tak długo są zamknięte.

Nie ma wątpliwości, że *Santhonax* przymuszony ustąpił z wyspy *S. Domingo*. Ofiarował on Generalowi Murzynow *Toussaint* niepodległość i oderwanie się od *Francyi* zupełne, lecz ten człowiek w którym powszechnie zaufanie mała mieszkańcy, Kommissarzowi *Raimond* rzecz objawił; umowiwszy się niespokojnego *Santhonaxa* na okręt wsadzili; można mieć nadzieję, iż w jego niebytności spokojność i zgoda wosadach naszych zakwitną.

D O D A T E K

D O

KURYERA LITEWSKIEGO

Z WILNA 2. JANUARIU ROKU 1798. WE WTOREK

z *Lisbony* 11 *Listopada* z *Gazety Frankfortskiej*.

Ciągłe trwające na morzu nawałności przez dni kilka nie dozwoliły żadnemu okrętowi wbieść do portu naszego lub wynieść stąd pod żagle. Ledwie dnia wczorajszego za odmianą wiatru Eskadra Angielska z 7 okrętów i 3 fregat złożona, wypłynąć mogła, podobno dla złączenia się z Admiralem Orde, obserwującym obróty Hiszpanow w Cadix zamkniętych *Lord S. Vincent* został u nas z 6. okrętami. Angielskie wojska trzymają jeszcze twierdze *Portugałskie*, które bronią wejścia do portu.

Powiadają iż garnizon *Lisboński*, który się teraz składa z 4 infanterii regimentow, trzema inuemi będzie pomnożony, za dni kilka. Nie wiadomo eoby to znaczyło; chyba że Dwór zemyśla byź na wszelkie przypadki gotowym, w ten czas gdy Admiralski Angielskiemu oświadczyć każe, ażeby utępowił z portu i fortec nad brzegami *Tagu* zajętych, iak tylko nastąpi zamiana ratyfikacyi traktatu z *Francją* zawartego. Dwóch gońców przybiegło z *Paryża* Dwór teraz mieszka w Pałacu *Quaker*, gdzie temi dniami Kasa stanu dwukroć zwołaną była.

z *Worms* 13 *Grudnia* z *Gazety Frankfortskiej*.

Dnia wczorajszego wojska *Francuskie* rozkaz odebrały postępować zewsząd razem ku *Renowi*; zmierzając powiększyć części do *Moguncyi* znalazły jeszcze *Austryakow* w *Oppenheim* i kilku innych miejscach Artilleryi nie prowadzą. Według pogłoski wniadą do twierdzy przed d. 15 to pewna, iż od dni kilku Kommissarze Republikańscy znajdują się w mieście.

z *Rastadu* 11 *Grudnia* z *Gazety Berlińskiej*.

Dziś wieczorem odprawilo się nadzwyczajne posiedzenie Deputacyi *Rzeszy Niemieckiej*. Wnosimy, że wiadomość o ustąpieniu wojsk *Cesarskich* z *Ehrenbreitsteinu* i *Moguncyi* dała przyczyne do zwołania rady, która pewnie się zastanawiała, iakie w tych okolicznościach środki przedsięwzięte byź mają

(1)

z *Constantinopola* 11 *Listopada* z *Gazety Frankfortskiej*.

Przez dni 15 trwające na morzu *Czarnym* nawałności wielu nieszczęść stały się przyczyną. 7 wielkich okrętow Kupieckich, 150 mniejszych statkow naładowanych żywnością z ludźmi zatoneło na brzegach *Romelii* Rząd natychmiast wydał rozkazy Prowincyom, ażeby zewsząd prowadzono żywność do Stolicy, ktorey niedostatek czujemy, mianowicie po zpaleniu wielkich magazynow. Porta odbrana od *X. zęcia* *Spulanti* z *Kolosazyzny* wiadomość o podpisanym pokoju w *Campo Formio* przesłała Połom Cesarskiemu i *Francuzkiemu* Kupcy z tąj mocno się uradowali wojska *Tureckie* odniosły wielokrotne zwycięstwa nad buntownikami w *Romelii*. Lecż *Basza Widdinu* nie jest pokonany.

z *Coblence* 10 *Grudnia* z *Gazety Courier du Bas-Rhin*

Potwierdza się wiadomość o bliskim następującym wkroczeniu *Francuzow* do twierdzy *Nadrenskich*. *Austryacki* garnizon d. 14 utępowie z *Ehrenbreitsteinu* z Artilleryą; nie wiadomo czyli wojska *Trewirskie* razem wyinda, albo też zostaną z *Francuzami*. *Baron Sechter* zdał Komendą *Półkownikowi* *Faher*. Tym czasem *General Haray* twierdzę zewsząd opasać każe.

z *Colonii* 12 *Grudnia* z *Gazety Courier du Bas-Rhin*.

Rozstrzelano u nas jednego kanoniera, który był dowodzą buntu podniesionego przeciw Generalowi *Olivier*. *Austryacy* z twierdz *Nadrenskich* uprowadzać zaczęli Artilleryą, bagaże; dla tego się spóźniło wkroczenie *Francuzow*. *Direkt ryat* iak mówią, chce zburzyć *Ehrenbreitstein*. *Mogunqa* zaś ma byź Stolicą Departamentu *Mont Tonnerre*. Nie ieszcze pewnego niemamy względem podziału kraju. *Nudler* Kommissarz nie ogłosił. Tym czasem *Obywatele* poznając o co idzie mniej niż przedtem opierają się wykonaniu przyięgi nakazanej.

z *Mediolanu* 4. *Grudnia* z *Gazety Berlińskiej*.
Wojska *Francuskie* Ciągłą codzienną do *Wenecyi* z kąd morzem przewiezione

będą do *Corfou* i wysp traktatem *Campo Formio* nabytych. Administracya *Werony* nie mając już innych środków na zaspokojenie potrzeb wojska *Francuskiego*, nakazała obywatelom Kontybuęą od 100. tys: dukatów do *Bononi* nie dawno przybył kuryer z *Madrytu*; zatym wieść się rozeszła iż Król Jmć: Katolicki przywołał do państw swoich *Zakon Jezuicki*.

w *Ankonie* municypalność zniósłszy się zgminem. za pomocą *Francuskiego* Generała *Dallemagne* ogłosiła niepodległość swoją. Król Jmć: *Neapolitański* wojsko strasznie powiększać kazał, do czego iemu powodem jest bliskie sąsiedztwo Republikantów. *Sopranzy* unas został Ministrem Sprawiedliwości 16. tys: *Francuzów* i 800 *Cisalpinów* stoi w Okolicach *Placency*; podobno dla utrzymania zbroyną ręką nowych granic. które do brzegów *Po* rozciągnąć zamysłamy.

Na wyspach *Corfou* &c. mają być jak narychleży założone Drukarnie dla oświecenia *Greków*, i wskrzeszenia starożytnego u nich gustu, talentów, i nauk *Buonaparte* przyrzekł starać się u Rządu *Francuskiego* a żeby 30. Młodzieży w Collegiach narodowych Edukować się mogło. z *Corfu* do *Otrante* poczta będzie ustanowiona. przez co handel i Nauki wzrość znaczny. Brać mogą. Tym Sposobem wyspy *Greckie* w prętkim czasie zakwitną. w *Genui* Konstytucya demokratyczna umiarkowana i poprawiona według życzenia Generała *Buonaparte*, została przyjętą. bez kłotni i zamieszania z powszechną wszystkich radością. Głośniejących w *Mieście* Obywatelów, iakęśmy donieśli, liczba wynosiła 24. Tyś: Toż samo nastąpiło po wsiach i miasteczkach blizszych stolicy; niewątpiemy że z odleglejszych równie pomyślną wiadomości odbierzemy.

D O N I E S I E N I E.

Gdy zbliża się termin, w którym każdy życzący sobie, w Roku następującym trzymać Gazety, oznaymie powinien, jakie mieć chce, i Prenumeratę na takowe złożyć: zaczynam uwiadamia się Wszystkich życzących mieć Gazety *Peterzburckie*, w języku *Rosyjskim*, lub *Kuryera Litewskiego*, w języku *Polskim*, aby adresowali się o takowe, do *Expedycyi Gazetney*, przy *Direkcyi Poczty Litewskich* w *Wilnie* będącej, przysyłając Prenumeraty na rok, lub pół-rocze na tęż *Gazetę Peterzburcką*, kiedy bez dodatku, na rok, *Rubli 13.* a na pół-rocze *Rubli 6 i pół:* a kiedy z dodatkiem, na rok *Rubli 18,* a na pół roku *Rubli 9.* Na *Kuryera* zaś *Litewskiego* należy Prenumeraty na rok *zł: 80,* czyli *Rubli 12,* lecz i na pół, lub na czwóć roku abonować się wolno. przysyłając w każdym razie należne quantum srebrem Kto zechce mieć Gazety zagraniczne, udawać się ma, mieszkający w *Gubernii Litewskiej*, do pomienioney *Expedycyi Gazetney* w *Wilnie*, lub do najbliższego siebie *Kantoru Pocztowego*; które o wielości należney Prenumeraty uwiadomią, takową przyjmą, i żądane Gazety Prenumerantom, za uwiadomieniem przez nich, iaka *Stacya* ostatnia do nich, regularnie przysyłać będą. Mieszkający w ościennych *Guberniach Litewskiej*, mają udawać się, tak o Gazety zagraniczne, iak o *Kuryera Litewskiego*, przysyłając uwiadomienie, jakie Gazety mieć chcą, *Nazwisko* swoje, oraz *miejsca*, gdzie mieszkają, przez najbliższy *Kantor Pocztowy* *Gubernii* swojej, do teyż *Expedycyi Gazetney* w *Wilnie*—Datt w *Wilnie* dnia 16. gbra V.S. 1797.

Jan Frisel Dyrekt. Poczty Litewskich.